

Dr Chris Llewelyn

Prif Weithredwr / Chief Executive

**Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Welsh Local Government Association**

Un Rhodfa'r Gamlas

Heol Dumballs

Caerdydd

CF10 5BF

Ffôn: 02920 468680

One Canal Parade

Dumballs Road

Cardiff

CF10 5BF

Tel: 02920 468680

Ein Cyf / Our Ref:

Dyddiad / Date:

Gofynnwch am / Please ask for:

Llinell uniongyrchol / Direct line:

Ebost / Email:

29/5/2025

Andrew Morgan

leader@wlga.gov.uk

Y Cyngorydd Beca Roberts
Cadeirydd y Cyngor
Cyngor Gwynedd

Trwy e-bost

Annwyl Gyngorydd Roberts

Diolch am eich llythyr dyddiedig 24 Ebrill yn rhoi gwybod i mi fod Cyngor Gwynedd wedi mabwysiadu cynnig yn ddiweddar sy'n ymwneud â galw ar Lywodraeth y DU i drosglwyddo awdurdodaeth cyfiawnder i'r Senedd a cheisio cefnogaeth Cyngorau Cymru a Llywodraeth Cymru.

Mae CLILC wedi rhoi ystyriaeth i ddatganoli agweddau ar y system gyfiawnder ar sawl achlysur ac mae wedi ymateb i'r amryw Gomisiynau sydd wedi rhoi ystyriaeth i faterion cysylltiedig dros nifer o flynyddoedd. Mae'r rhain yn cynnwys Comisiwn Silk, Comisiwn Thomas, ac yn fwy diweddar, y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru.

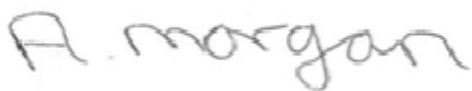
Wrth gyfrannu tystiolaeth i'r Comisiynau hyn, mae CLILC wedi dweud ei bod yn cefnogi datganoli pwerau a swyddogaethau ymhellach gan Lywodraeth y DU, gan gynnwys cyfiawnder ieuenctid, gwasanaethau prawf ac agweddau penodol ar blismona, ond gan gydnabod bod rhai agweddau o amddiffyniad a ddarperir gan yr heddlu a'r gwasanaethau diogelwch, fel atal terfysgaeth, y mae'n well iddynt gael eu rheoli ar lefel Cymru a Lloegr. Mae CLILC hefyd wedi cyfleu'n gryf bod rhaid i unrhyw ddatganoli swyddogaethau pellach ddod gyda'r lefelau angenrheidiol o gyllid er mwyn sicrhau nad oes effaith negyddol ar ddarparu gwasanaethau.

Wrth rannu ein barn am y materion a osodwyd gan y Comisiynau uchod, nododd CLILC y byddai datganoli agweddau ar y system gyfiawnder yn arwain at aliniad gwell ar gyfer agendâu a blaenoriaethau, yn osgoi dryswch a achosir gan feysydd polisi sy'n gorgyffwrdd meysydd datganoledig a meysydd heb eu datganoli, ac yn arwain at atebolrwydd mwy clir i ddinasyddion. Rwy'n amgáu copi o gyflwyniad CLILC i Gomisiwn Thomas, sy'n nodi ein

barn, bryd hynny, mewn mwy o fanylder.

Nid oes gan CLILC unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd i ailystyried datganoli'r system gyfiawnder, ond byddwn yn gobeithio bod ein barn flaenorol a'r dystiolaeth i Gomisiwn Thomas yn adlewyrchu cefnogaeth y Gymdeithas dros ddatganoli swyddogaethau ymhellach, pe byddent yn arwain at ganlyniadau gwell i ddinasyddion, ac yn amodol ar drosglwyddo cyllid llawn er mwyn darparu'r gwasanaeth yn llwyddiannus. Mae swyddogion CLILC yn ymwneud â nifer o drafodaethau parhaus am faterion sy'n ymwneud â gwella darpariaeth y system gyfiawnder troseddol yng Nghymru gan gynnwys y potensial i ddatganoli mwy o swyddogaethau cysylltiedig, er enghraifft, ymgysylltu â Chanolfan Polisi Cyhoeddus Cymru ar brosiect a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru i edrych ar y potensial ar gyfer datganoli gwasanaethau prawf; a gyda chydweithwyr plismona o ran y Papur Gwyn sydd i ddod gan Lywodraeth y DU am ddiwygio plismona.

Yn gywir

Y Cyng. Andrew Morgan OBE
Arweinydd, WLGA